

trgovinskega muzeja, ustanovljati trgovinske zbornice v avstrijskih naselbinah v inozemstvu.

Vse to pojasnjevanje, posredovanje in poduk dajalo se bode brezplačno. Konečno se bodo v tedniku trgovinskega muzeja objavljala poročila in se dajali nauki, kateri mogó pospeševati prej omenjeni načrt.

Da je ta nova naprava namenu primerna in vspeh obetajoča, dokazuje pač tudi to, da se zdaj korenito bavi v Berolinu z ustanovitvijo državnega trgovinskega muzeja, v Parizu z ustanovitvijo muzeja za trgovino in industrijo, v Londonu z ustanovitvijo osrednjega trgovinskega muzeja, kateri bode imel podružnice v industrijskih središčih.

Ker bodo najbrže stroški za vzdrževanje tega važnega zavoda zelo znatni, je enkêta vis. predsedstvo enoglasno naprosila in pooblastila, obrniti se do vis. vlade za državno podporo uže za l. 1886., in pričakovati se sme, da bode z ozirom na to, da muzej za umetnost in industrijo na Dunaji dobiva na leto 74.600 gold. državne podpore in tehnologiški muzej na Dunaji 40.000 gold., ta za trgovino in industrijo še mnogo važnejši muzej dobil primerno državno podporo.

Priredba in vodstvo trgovinskega muzeja izroči se močem, katere so se uže v orientalskem muzeji skazale in vis. predsedstvo je izreklo le željo, da bi bile poleg vis. vlade pred vsem trgovinske in obrtne zbornice poklicane in povabljene, krepko ga podpirati.

Prosim, da se moje poročilo vzame na znanje.

Gospod zbornični predsednik izreče v imenu zbornice gospodu poročevalcu zahvalo za zastopstvo pri tej enkêti.

XII. Gosp. zbornični svetnik Karol Luckmann utemeljuje predlog:

Slavna zbornica dela naj na to, da se doseže direktna selskovozna poštna zveza med Vinico in Karlovcem.

Predlog se vsprejme.

Ker se nihče več ni oglasil k besedi, zaključi gospod predsednik sejo.

Politične stvari.

Na Balkanskem polotoku.

Kakor za čas Rusko-Turške vojske pred devetimi leti, tako se tudi sedaj obračamo oči vse Evrope na balkanski polotok. Prvič spremljal je vsaj ves Slovanom na Balkanu prijazen svet z velikim zadostenjem vspehe ruske vojne, po katerih je v Št. Štefanski pogodbi Ruske s Turško bila zagotovljena svoboda bolgarskega naroda. V berolinski pogodbi odkrhal je vpliv drugih evropskih držav marsikater pomenljivi del onih vspehov izrekoma vsled vplivanja Bismarkovega in nastala je skoraj neodvisna kneževina bolgarska in pa še deloma pod roko Turške ostala Izhodna Rumelija. — Razvoj obeh delov Bolgarske rastle je za čas vladanja kneza Aleksandra z očitno podporo Ruske, dokler niso nastale osebne razmere med novim ruskim carom in knezom nepovoljne. Sploh se trdi, da je naprotje nastalo vsled osebnega mrženja, gotovo pa je, pa je bil temu pravi vzrok iskati v tem, ali naj se državna svoboda Bolgarske razvija naravnim potom, ali pa bolj po volji Ruske.

Ko je bilo nasprotje to med Rusko in Bolgarsko sploh znano, izrekla sta lanske leto oba dela Bolgarske svoje zedinjenje.

Takrat pokazal se je ruski car prvič nasprotnika zedinjenja s tem, da je nenadoma bolgarski vojni odvzel njene vodje, vse ruske častnike. Vkljub

tega ne le knezu Aleksandru sovražnega, ampak poglavito združenju Bolgarov nasprotnega čina Ruske pokazala se je vojna bolgarska zmagovita in Bolgarska bila je uže blizo svojega ideala: združenja in neodvisnosti. — Pa car zaklical je vnovič: proč s knezom Aleksandrom! Knez je res odšel in Bolgarska se je tudi udala volji carovi v nadi, da si s tem reši svojo bodočnost in svojo svobodo. — Za odšlem knezom nastopilo je v Bolgarski vladarstvo treh odličnih domačinov po veljavni ustavi. Tudi Ruska poslala je svojega diplomatskega agenta generala Kaulbars-a v Sofijo in pogledajmo, kako ta izraža v središču Bolgarske nasproti tamošnji vladi voljo Ruske. Ne gledé na domačo vlado naroda razglasi in po vsi deželi dá razdeliti oklic, v katerem brezozirno narekava Bolgarom, kaj car zahteva od njih.

Izmed 11 toček, katere obsega klic, omenjamo samo dveh: Veliko sobranje, za katero je začasno vladarstvo uže razpisalo volitve za 10. dan oktobra, se mora odložiti, drugič: vojaki uporniki, ki so pomagali oziroma dejansko izvršili odstavljenje kneza Aleksandra, se morajo dejati v prostost.

Samo te dve zahtevi, katerih prva uničava podlago bolgarske svobode, njeno ustavo, katera hoče preprečiti, da bi narod izražal svojo voljo in sodbo nasproti začasnemu vladarstvu in gledé osebe prihodnjega kneza, druga pa z oproščenjem upornih vojakov polaga kal vednih uporov med domobranci bolgarske, ste taki, da jih nikdar nihče, ki se imenuje prijatelj Bolgarov, ne more zagovarjati. Tak čin, in še celó tako brezozirno naznanjen, je in ostane sila, naj prihaja od kodar koli.

Do takih sklepov pripelje nas opazovanje sedanjih dogodeb v Bolgarski edino le na podlagi živega sočutja našega za narod bolgarski ne gledé na korist ali kvar za katero koli evropejsko državo. Vem sicer, da v veliki politiki ne odločuje in ne more zmiraj odločevati sočutje družih narodov, tega pa smo si gotovi, da pravo sočutje za narod izključuje silo, katera bi naj se mu storila temveč zahteva, da si vsak narod sam prosto odločuje svojo prihodnjo osodo, — to želimo posebno v sedanjih razmerah v polni meri bolgarskemu narodu.

To se nam je potrebno zdelo jasno in brez ovinkov izreči ravno sedaj zato, ker se nahajajo gl. sovi, ki so navaleni zagovarjati vsak korak Ruske zavoljo tega, ker je Ruska.

Slovenci smo in ostanemo zvesti Avstrijci, na teh tleh zahtevamo nam in sorodnim našim narodom prijazno politiko, ker v tem uvidevamo tudi najboljše poročstvo za boljšo bodočnost slovanskih narodov na balkanskem olotoku.

Iz državnega zbora.

Ko se je sv. Mihela dan državni zbor zopet zbral, ni mu bilo po vnanjosti sploh videti spremenjenega obraza. Nadrobno ogledavanje pokazalo je, se ve da, stol ministerski, katerega je zasedal letošnjo spomladi star, sivobrati baron Pusswald, sedaj zaseda mlad, okrogličen markí Baquehem, mož še ne 40 let star, male postave, kratke črne brade, velikih, zaupljivih oči, nekoliko plešaste glave, dobro razumljivega glasú in lahko razumljivo uvrstene govorenja.

Z naučnim ministrom Gaučem videti sta prav različnega duha: Gauč napet in osoren in akoravno gladkih besedi, vendar nima sledú prijaznosti ali zaupljivosti, temveč nasprotno kaže se mu skoraj pri vsakem

izrazu in pri vsem dejanju neka nečimerna lišpaželjnost, katera mrzi; Baquehem vsega tega nima, temveč po vsem naravno razodeva svoje misli, zbuja zaupanje, edino, kar bi se na njem moglo imenovati nenaravno, je mladenišk njegov obraz, nenavaden pri ministrih. Gauča kažejo njegovi skoraj popolnoma sivi lasje mnogo starejšega, kot je. — Med poslanci premembe niso ravno pomenljive. Med Slovenci pogreša se ravno umrli A. Obreza, čegar smrt tovariši njegovi v vsih krogih, izrekoma pa v Hohenwartovem, českem in Lichtensteinovem klubu zelo obžalujejo. Zdaj se še le prav živo kaže, koliko gorkih prijateljev imel je pokojni. — Novo vstopivši slovenski poslanec dr. Gregorec pridobil si je tudi v malo dneh mnogo prijateljev in gotovo mu doide v kratkem tudi v zbornici splošno zaupanje in spoštovanje. — Vso zbornico razveselil je tudi zopetni prihod starega parlamentanca Greuterja, ki je letošnjo spomlad nevarno obolel in zaradi tega dalj časa ni bil navzoč v zbornici, enako radostno sprejelo se je medsobno naznanilo, da k sejam prihodnjega tedna doide tudi že dve leti bolni Henrik grof Clam, eden najspretnjših politikov izmed državno-zborske večine.

Obravnave zborove bile so dosedaj jako malo zanimive, predmeti sami na sebi so primeroma malo pomenljivi, izrekoma gledé na važne predmete, zadevajoče pogodbo z Ogersko, zato pa je bilo tudi zanimanje za obravnave zelo malo. — Vse kroge zanimal je mnogo bolj sedanji politični položaj. Kaj nam kaže ta? V vnanji politiki največjo resnobo. Mir še imamo, jeli ga bo pa moč ohraniti, to pa Bog vedi, krog Balkana se suče vihar. kateri nam more vsak trenutek prinesiti hudo vojsko. Notranji položaj sicer ni tako nevaren, vendar pa zelo nevaren.

Razprave za ponovljenje pogodbe so gotovo same na sebi težavne in zato se pri njih prikazujejo zapreke, katere skušajo nasprotniki sedanje vlade in večine porabiti v to, da se pogodba ne dožene, temveč spodleti, potem pa ravno nasprotniki dobé nalog, to pogodbo skleniti s pomočjo novih volitev. — To kaže, da mora večina biti pozorna, da ne gladi nasprotnikom potov do vladanja.

Enako pa tudi večina ne more in ne sme prezirati zelo resnega položaja naše vnanje in sploh evropske politike. Ako hočemo vnanjim državam nasproti z našo državo kaj veljati, tedaj ne sme biti še le vprašanja odprtega, jeli se bo in kako se bo pogodila Avstrijska z Ogersko za prihodnjih deset let.

Mnogo pomenljivejši, kakor vnanjo delovanje državnega zbora, je delovanje za kalisami, delovanje posameznih klubov in strank. Kar se pa tukaj godi, je večinoma tako, da se ne sme na javnost, dokler razprave niso dognane. — O temu delu gibanja tedaj še le takrat kaj, kedar bo to mogoče, brez škode pri stvari sami.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — † Celovski škof Peter Funder umrl je dne 1. oktobra popoldne ob 5. uri nagloma za mrtnostjo v 66. letu starosti. Pokojni škof bil je v političnem oziru vladajoči nemški stranki gotovo po volji, ker se je v politiko zelo malo utikal izrekoma pa v narodnem vprašanju pustil prostost nadaljevati v Slovencem pogubnem ravnanju. Kako zelo koruški Nemci čutijo zgubo, ki jih zadeva vsled smrti rajnega škofa, pričajo glasovi žalovanja, ki prihajajo iz njihovih krogov in pa strah, katerega izražujejo, da bi mu ne prišel naslednik, ki bi bil tudi koroškim Slovencem pravičen. Ta strah izvira poglavitno iz splošnega mnenja, da ima škofu po-

stati naslednik tamošnji kanonik Lambert Einspieler, rojen Slovenec. — Upati tedaj smemo, da sedaj tudi enkrat nastopijo za koroške Slovence milejši časi.

— **Odlična desničarja državnega zbora grof Henrik Clam in prof. Greuter**, katera se zaradi bolezni dalj časa nista vdeležila zborovanja, vrnila sta se zboljšanega zdravja zopet k parlamentarnemu delovanju. Akoravno še deloma oslABLJENO zdravje odličnima politikoma še ne dopušča bolj utrudljivega delovanja, zadostuje uže sama navzočnost in zasobno posredovanje v to, da se desnica bolj ojači in marsikatero nasprotje odstrani, katero so nekateri prikriti nasprotniki v zadnjem času zasejali med desnico državnega zbora.

— V skupno večerno družbo snidejo se udje vseh štirih desniških klubov državnega zbora jutri večer v „Breit-ovi“ restavraciji poleg državne zbornice v Beču v ta namen, da se pri parlamentarnem delovanju uže mnogo let združeni poslanci tudi osebno bolj spoznajo in po osebnem občevanju vez, katera jih druži politično, postane tesnejša in močnejša. — Vsestranska je med desničarji želja, da se taki shodi ponovijo večkrat, ako moč, vsaki teden.

— **Kolera na Kranjskem** je po uradnem naznanilu ugasnila in akoravno sta se po tem pripetila v Loškem Potoku še dva slučaja, upamo vendar, da sedaj kolera ostane odpravljena iz naše dežele.

— (LXXIV. odborova seja „Matice Slovenske“ bo v soboto 9. oktobra t. l. ob pol 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red:

1. Potrjenje zapisnikov o LXXIII. odborovi seji.
2. Naznanila prvostva.
3. Poročilo književnega odseka.
4. Poročilo Kopitarjevega odseka.
5. Poročilo tajnikovo.
6. Posameznosti.

— **Izjemoma dovoljen somenj.** C. kr. deželna vlada je izjemoma dovolila somenj, ki bo dne 11. oktobra v Šentvidu pri Zatičini.

— **Vrhovno pregledavanje načrta za dolenjsko železnico** je c. kr. trgovinsko ministerstvo privolilo. Enako je trgovinsko ministerstvo dovolilo, da se novi telegrafski postaji napravite v Ložu in v Novi Vasi in je pričakovati, da se dotične priprave dovrše še letos, ker ste dotični občini uže izpolnile stavljenе jima pogoje.

— **Gospod R. Doléne**, vodja deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu, bil je v seji občinskega odbora Slapskega dne 12. septembra t. l. enoglasno radi velezaslug imenovan častnim občanom ter mu je deputacija občinskega odbora z županom na čelu dne 29. septembra t. l. slovesno izročila dotično diplomo.

— **Kralj Milan srbski** prišel je, kakor se nam z Dunaja poroča, včeraj dopoldne v zbornico poslancev in se je tam mudil v kljub nezanimivi razpravi dalj časa. Kralj je srednje, krepke postave, lepega obraza, ima polno črno, kratko ostriženo brado, črni lasje pa se mu vrh čela uže koliko pomikajo nazaj. Visokega gosta v dvorski loži šel je pozdravljat predsednik zbornice dr. Smolka, za njim pa mu je dalj časa družino delal minister Zemljakovski. Kralj prav gladko govori nemško, in govorce, da bi se v Belem Gradu pletle ravno sedaj zarote zoper njega niso verjetne, ker bi si sicer kralj gotovo ne jemal časa poslušati dolgočasne govore, ki so se govorili v včerajšnji seji.

— **Krajcarska družba za „Narodni Dom.“**: Razgovor od 4. t. m. Odbor sklène nekaterim posebno marljivim poverjenikom za njih vspešno delovanje poslati zahvalna pisma in jih prositi, da še v prihodnje osta-